

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Příručka NERP

Dataport pro poskytovatele dat

CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_025/0016059

Optimalizace systému řízení příjmu, validace, zpracování a reporting datových sad v resortu životního prostředí (NERP)

Česká informační agentura životního prostředí

Vytvořil:

Miroslav Elko

Datum: 1.10.2022

Schválil:

Miroslav Kukuc

Datum: 20.3.2023

Revize	Datum uveřejnění	Aktualizoval	Poznámka / Komentář
0.1	1.10.2022	Miroslav Elko	Dokument k připomínkám
1.0	3.2.2023	Miroslav Kukuc	Publikovaná verze
1.1	20.3.2023	Miroslav Kukuc	Zpracování připomínek

Obsah

Úvod	2
1. Popis aplikace	2
Definice.....	3
Datová sada	3
Indikátor	3
Indikátorová sada	3
Štítky (tagy, klíčová slova)	3
Metadata	3
Proces schvalovacího workflow pro datové sady.....	4
2. Role.....	5
2.1. Poskytovatel	5
2.1.1. Seznam datových sad	5
2.1.2. Odevzdání datové sady	6
2.2. Kurátor.....	10
2.3. Správce	11
3. Logování	11
4. Kontakty.	11

Úvod

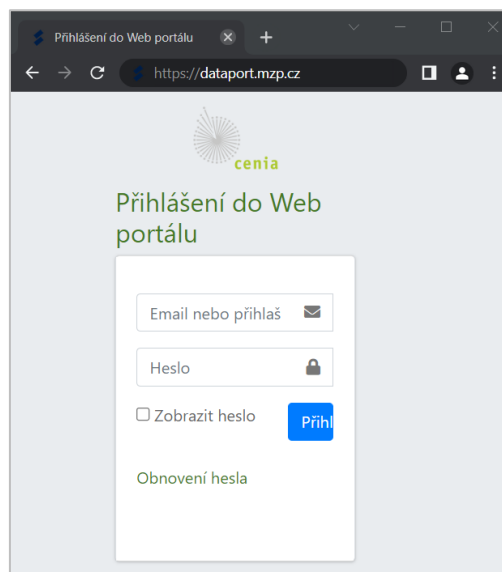
Česká informační agentura životního prostředí (CENIA) získává každoročně stovky datových sad od desítek poskytovatelů různými komunikačními kanály. Tato data a jejich metadata CENIA přijímala, spravovala, archivovala a zpracovávala manuálním způsobem bez možnosti systematické kontroly procesu. Některé části systému navíc nevyhovovaly požadovanému standardu otevřených dat DCAT-AP.

Aplikace Dataport (vstupní portál) je odpovědí na výzvy k zefektivnění, automatizaci a urychlení správy a zpracování dat. Aplikaci lze potenciálně rozšířit o další funkcionality i nové agendy.

1. Popis aplikace

Dataport je aplikace nabízející uživatelsky přívětivé rozhraní pro ukládání a editaci datových sad, indikátorů, příslušných souborů, metadat a vazeb do datového skladu a řízení jejich publikace. Umožňuje větší kontrolu nad daty, dvoujazyčností a flexibilitu pro požadavky otevřených dat a publikaci dalších agend.

Přístup do aplikace <https://dataport.mzp.cz/> je povolen pouze uživatelům s přiděleným oprávněním, které administruje CENIA (role Správce).

Definice

Datová sada

Datová sada (DS) je vstupní soubor od poskytovatele dat opatřený metadaty. Odpovídá definici datové sady. Formát datové sady umožňuje transformaci do strojově zpracovatelného formátu. Slouží k napočítání indikátorů. Typicky se dále nepublikuje, ale na základě dohody mezi CENIA a poskytovatelem se může publikovat jak do portálu Envirometr.cz, tak jako Open Data. Instance datové sady odpovídá katalogovému záznamu ke konkrétnímu roku a obsahuje všechny zdrojové i transformované soubory a specifická metadata ke konkrétnímu roku.

Indikátor

Indikátor vzniká v CENIA a obsahuje data z 1..n datových sad. Všechna metadata zadává CENIA. Indikátor typicky obsahuje embed kód ke zveřejnění na webovém portálu, metadata a datovou sadu indikátoru ve formátu kompatibilním s formátem otevřených dat.

Indikátorová sada

Indikátorová sada je souhrn indikátorů patřících do stejné publikace.

Štítky (tagy, klíčová slova)

Štítky se vybírají z klasifikačního slovníku GEMET. GEMET je specializovaný klasifikační slovník a související metodika pro oblast životního prostředí udržovaný organizací Eionet (v rámci Evropské enviromentální agentury - EEA).

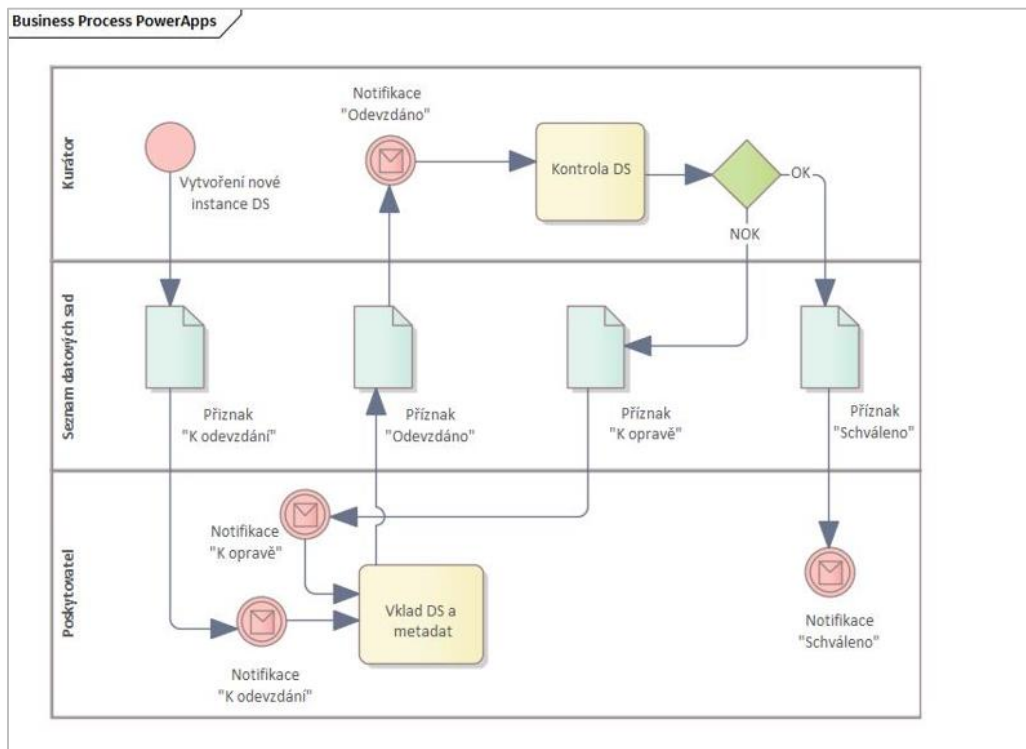
V případě publikace otevřených dat se štítky použijí pro položku „klíčová slova“.

Metadata

Základní metadata vkládá Kurátor do definice DS. Metadata z definice DS Kurátor přenáší do instance DS pro jednotlivé roky.

Poskytovatel doplní jen chybějící metadata. Technická metadata (např. datумы) se generují strojově.

Proces schvalovacího workflow pro datové sady

1. **kurátor** vytvoří **instanci datové sady** → **příznak „k odevzdání“**
2. **poskytovatel** odevzdá **novou datovou sadu** → **příznak „odevzdáno“**
3. **kurátor**
 - a. **schválí** datovou sadu → **příznak „schváleno“**
 - b. **neschválí** datovou sadu → **příznak „k opravě“**
4. **poskytovatel** odevzdá **opravu** → **příznak „odevzdáno“**
5. **kurátor**
 - a. **schválí** datovou sadu → **příznak „schváleno“**
 - b. **neschválí** datovou sadu → **příznak „k opravě“**

Kurátor může pro neaktivní datové sady nastavit → **příznak „neaktivní“**.

2. Role

Systém rozlišuje tři uživatelské role: Poskytovatel, Kurátor a Správce.

	Poskytovatel	Kurátor	Správce
Oprávnění	podle příslušnosti k organizaci	libovolná datová sada	libovolná datová sada
řízení přístupů			X
definice datové sady		X	X
založení instance datové sady		X	X
odevzdání datové sady	X	X	X
zadání a editace metadat datové sady	X	X	X
výpis datových sad	X	X	X
schvalování datových sad		X	X
změna kódu DS			X
dávková editace metadat			X
mazání záznamů/ definic			X

2.1. Poskytovatel

Základní oprávnění:

- Zobrazit seznam přiřazených datových sad (instance DS).
- Odevzdání dat.
- Oprava již odevzdané DS.
- Editace dat a metadat.

2.1.1. Seznam datových sad

Ve výchozím stavu jsou vyfiltrované instance datových sad přiřazené osobě přihlášeného Poskytovatele.

Název datové sady	Organizace	Termín	Stav	Rok	Změněno	Environmentální téma	
csu-hdp-2021	Český statistický úřad		schváleno	2021	16.12.2022	Energetika; Environmentální ekonomie; Klima; Zdroje	aktivní

Poskytovatel si může zaškrtnutím volby „Všechny datové sady“ zobrazit všechny instance datových sad jeho organizace. To mu umožňuje odevzdat DS i v zastoupení za kolegy ze stejné organizace.

Název datové sady	Organizace	Termín	Stav	Rok	Změněno	Environmentální téma	
Domácí materiálová spotřeba (2021)	Český statistický úřad		schváleno	2021	16.12.2022	Zdroje	aktivní
Ekonomický přínos z aktivit na ochranu životního prostředí podle CZ-NACE (2020)	Český statistický úřad		k odevzdání	2020	23.09.2022	Environmentální ekonomie	aktivní
Ekonomický přínos z aktivit na ochranu životního prostředí podle programového zaměření (2021)	Český statistický úřad		schváleno	2021	16.12.2022	Environmentální ekonomie	aktivní
Hrubá přidaná hodnota (2021)	Český statistický úřad		schváleno	2021	10. led 22:52	Environmentální ekonomie	aktivní

S jednoznačnou identifikací DS může pomoci zaškrtnutí volby „Zobrazovat kódy“ místo názvu DS.

Název datové sady	Organizace	Termín	Stav	Rok	Změněno	Environmentální téma	
csu-dmc-2021	Český statistický úřad		schváleno	2021	16.12.2022	Zdroje	aktivní
csu-dmc-komponenty-2021	Český statistický úřad		schváleno	2021	16.12.2022	Zdroje	aktivní
csu-dmc-skupiny-materialu-2021	Český statistický úřad		schváleno	2021	16.12.2022	Zdroje	aktivní
csu-domacnosti-paliva-energie-2021	Český statistický úřad		schváleno	2021	16.12.2022	Energetika	aktivní

Zobrazené informace:

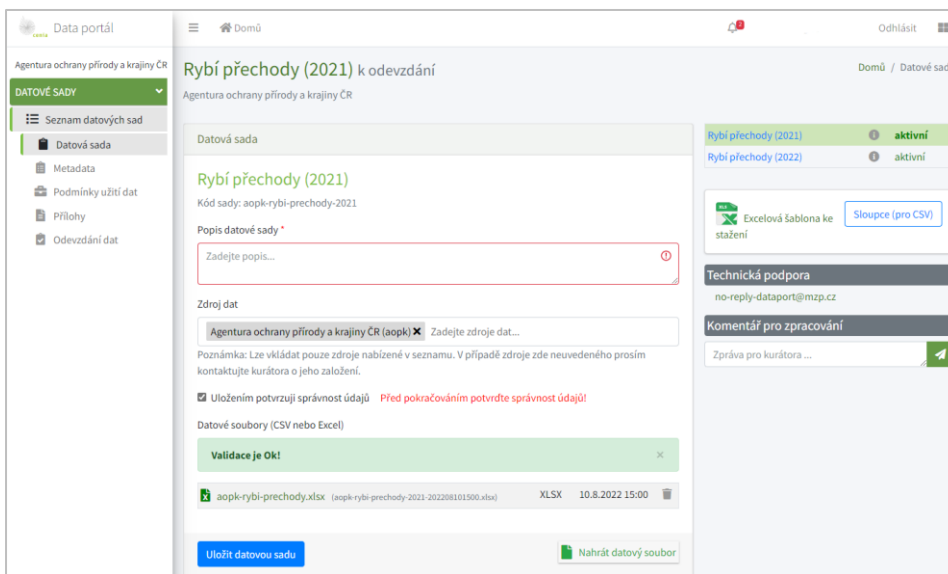
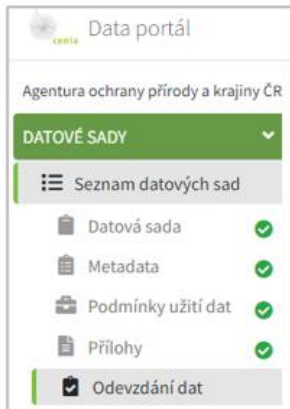
- Název datové sady (nebo kód instance DS pro daný rok).
- (náhled do definice DS).
- Organizace.
- Termín odevzdání
- Stav (k odevzdání, odevzdáno, schváleno, k opravě).
- Rok (instance DS).
- Změněno (datum poslední změny).
- Environmentální téma (téma, kam je DS zařazená).
- Aktivní/neaktivní (kurátor může konkrétní DS zneaktivnit).

2.1.2. Odevzdání datové sady

Odevzdání datové sady se zahájí kliknutím na konkrétní instanci DS. Otevře se detail instance DS a záložky v levé části obrazovky.

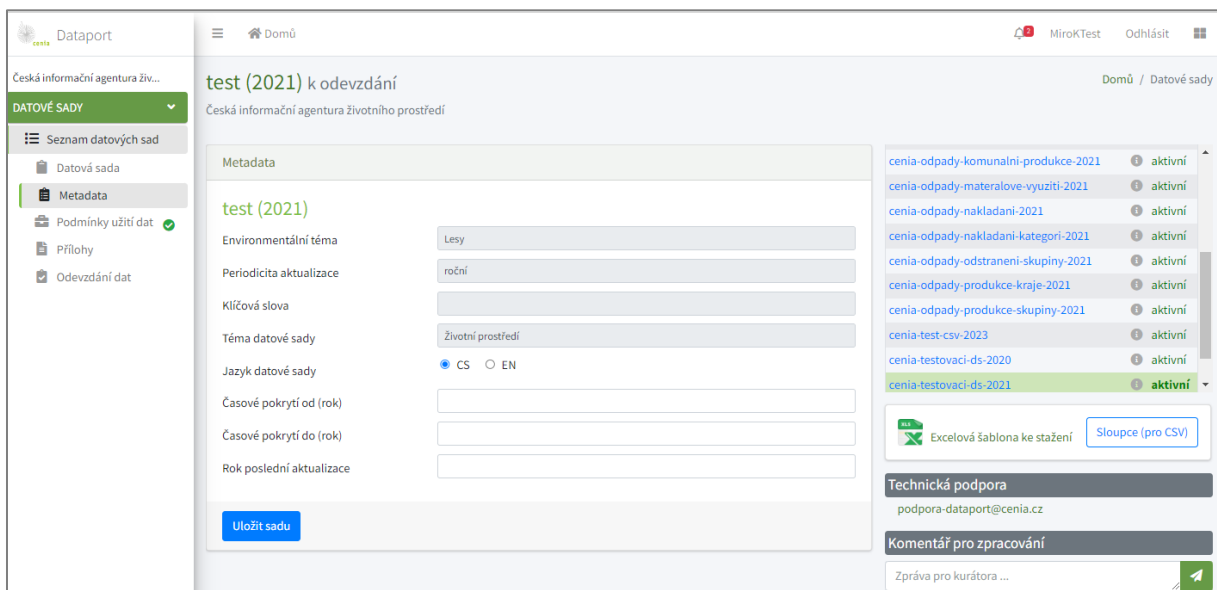
Záložka *Datová sada*

- Poskytovatel vyplní Popis datové sady (povinná položka)
- Je možné doplnit další zdroj dat.
- Tlačítkem „Nahrát datový soubor“ vloží datový soubor (formátu xls,xlsx, csv). V případě více listů excelu se spustí okno výběru konkrétního listu excelu, který chceme nahrát. Systémová validace soubor následně zkontroluje a oznámí, zda je soubor v pořádku.
- Zaškrtně „Uložením potvrzuji správnost údajů“.
- Poskytovatel může využít i „chatu“ s kurátorem v sekci „Komentář pro zpracování“, kam je možné vložit dotazy a poznámky ke zpracování. Odeslání zprávy v chatu je potřeba potvrdit tlačítkem .
- **Je možné nahrát i soubor s chybou** – v případě, že poskytovatel nedokáže chybu opravit, odevzdá soubor s chybou a upozorní na to kurátora v chatu „Komentář pro zpracování“.
- Vše uloží tlačítkem „Uložit datovou sadu“.
- Každá vyplněná záložka se po naplnění a uložení označí zeleným zatržítkem .

Záložka Metadata

- Poskytovatel vyplní průvodní informace k DS.
- Potvrdí tlačítkem „Uložit sadu“.

Záložka Podmínky užití dat

- Poskytovatel tlačítkem „Schválit podmínky“ odsouhlasí licenční podmínky.
- Licenční podmínky odpovídají smluvní dohodě, nastaveny jsou kurátorem předem a nedají se editovat.
- V případě nesrovnalostí Poskytovatel kontaktuje Kurátora

Česká informační agentura Živ...

DATOVÉ SADY

Seznam datových sad

- Datová sada
- Metadata
- Podmínky užití dat**
- Přílohy
- Odevzdání dat

test (2021) k odevzdání

Česká informační agentura Životního prostředí

Podmínky užití dat

test (2021)

Standardní podmínky Jiné, nebo neznámé podmínky

Uvedené podmínky užití vycházejí ze smluvní dohody mezi poskytovatelem a CENIA, nebo reflektují povahu dat jako úředního díla, které nemá omezující podmínky šíření. V případě nesouladu, kontaktujte prosím kurátora.

Autorské dílo

- Obsahuje více autorských děl
- Autorské dílo licencované CC BY 4.0
- Neobsahuje autorské dílo
- Vlastní licence (nedoporučeno)

Originální databáze

- Databáze licencována CC BY 4.0
- Není autorskoprávně chráněnou databází
- Vlastní licence (nedoporučeno)

Zvláštní právo pořizovatele databáze

- Licencováno CC0
- Není chráněna zvláštním právem pořizovatele databáze
- Vlastní licence (nedoporučeno)

Osobní údaje

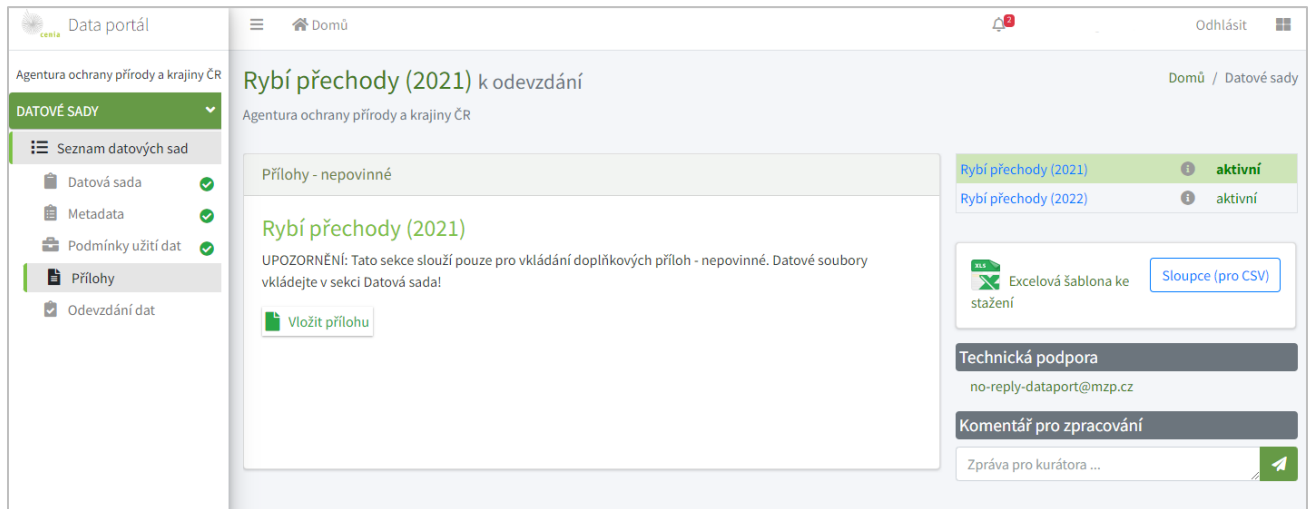
- Obsahuje osobní údaje
- Neobsahuje osobní údaje
- Může obsahovat osobní údaje (nespecifikováno)

Potvrzuji správnost údajů

Schválit podmínky

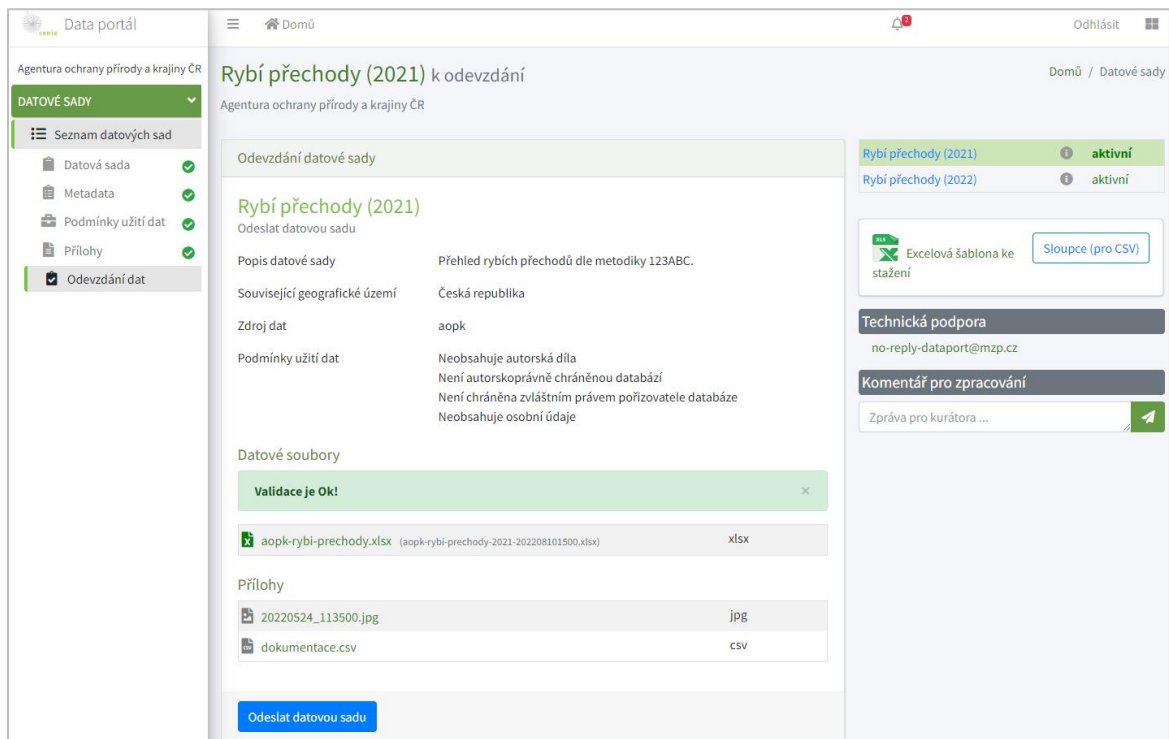
Záložka Přílohy

- Poskytovatel může vložit průvodní dokumenty a přílohy (například metodiku, obrázky, mapy).
- Je možné odevzdat datovou sadu bez příloh

Záložka Odevzdání dat

- Poskytovatel zkontroluje sumarizaci informací o DS a tlačítkem „Odeslat datovou sadu“ celou DS pošle kurátorovi ke schválení.

Poskytovateli se zobrazí potvrzení o odeslání.

Nyní je možné vrátit se na Seznam datových sad, kde je již u odeslané DS příznak „odevzdáno“.

Název datové sady	Organizace	Stav	Rok	Změněno	Environmentální téma
Rybí přechody (2021)	Agentura ochrany přírody a krajiny ČR	odevzdáno	2021	dnes 16:55	Příroda a krajina

Editace již odevzdané DS

Poskytovatel může editovat/opravovat pouze aktivní datové sady ve stavech „k odevzdání“, nebo „k opravě“. Status aktivní/ neaktivní určuje kurátor.

2.2. Kurátor

Odeslaná DS projde kontrolou od Kurátora, který jí udělí stav „schváleno“, nebo „k opravě“

Schváleno

Stavem „schváleno“ kurátor potvrzuje úspěšné odevzdání DS. Při schválení se notifikace poskytovateli neposílá.

Název datové sady	Organizace	Stav	Rok	Změněno	Environmentální téma
Rybí přechody (2021)	Agentura ochrany přírody a krajiny ČR	schváleno	2021	dnes 16:59	Příroda a krajina

K opravě

Datovou sadu ve stavu „k opravě“ je potřeba znovu otevřít a vyřešit připomínky/dotazy kurátora.

Pro sdílení informací k opravě může kurátor i poskytovatel využívat chat „Komentář pro zpracování“.

Název datové sady	Organizace	Stav	Rok	Změněno	Environmentální téma
Rybí přechody (2021)	Agentura ochrany přírody a krajiny ČR	k opravě	2021	dnes 17:02	Příroda a krajina

Poskytovatel opravenou/doplněnou DS znovu odešle ze záložky „Odevzdání dat“ ke kontrole a schválení kurátorovi.

2.3. Správce

Správce je zaměstnanec Oddělení zpracování a správy dat CENIA, který je zodpovědný zejména za:

- Správu přístupů
- Řešení technických problémů

3. Logování

Aktivita uživatelů se loguje. Přehled aktivit uživatelů je přístupný rolem Správce a Kurátor.

4. Kontakty.

Technickou podporu je možné kontaktovat emailem na podpora-dataport@cenia.cz